

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philosophistæ Seu Excerpta Pauca Ex Multis Libris, Thesibus, Dictatis Theologicis

[S.l.], [ca. 1692]

1690. Leodienses Jesuitæ Angli.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39173

Philosophi morales; non tamen habent eam gravitatem quam Theologi in peccato peculiariter considerant, nempe prout dicit ordinem ad Deum, aliquo modo cognitum. I. PARS.

PETRUS DE BUGIS.

Petrus de Bugis Jesuita Gallus idem sentit hæc in 1668. parte cum Joanne de Lugo, cujus expressiones transcribit Lib. 3. de Incarn. cap. 5. n. 9. Tractatus editus est Lugduni anno 1668.

JACOBUS PLATELIUS.

Jacobus Platelius Jesuita Belga & Duaci Theologia Professor edidit anno 1679. Synopsis cursus Theologici, in cuius 2. parte cap. 3. §. 3. n. 189. pag. 116. sic habet: Hinc peccatum, quantumvis rationi graviter repugnans, commissum ab invincibiliter ignorante aut non advertente Deum esse, aut peccatis offendi, non est mortale: cum enim nullum etiam virtuales & implicitum Dei contemptum includat, stare potest cum charitate perfectâ & amicitia divinâ. Unde tale peccatum esset quidem grave gravitate Philosophicâ præcisè sitâ in repugnantia cum naturâ rationali qua tali, cujus consideratio pertinet ad Philosophum moralem, non tamen Theologicâ consistente in repugnantia cum lege & bonitate divinâ. Hæc enim malitia licet fundamentaliter sit prior Dei prohibitione, ejusque cognitione, sumpta tamen formaliter est posterior.

COLLEGIUM LEODIENSE JESUITARUM ANGLORUM. 1690.

Paulò post emissum Alexandri VIII. Decretum contra errorem de peccato philosophico prodit in lucem Leodii,

I. PARS. *dii*, DIATRIBA THEOLOGICA DE PECCATO PHILOSOPHICO CUM EXPOSITIONE (seu potius ludificatione) DECRETI INQUISITIONIS ROMANÆ EDITI 24. AUGUSTI 1690. *Is enim est titulus Libelli, cujus auctor vulgò creditur Robertus Mansfeldius in Collegio Anglicano Societatis Jesu Leodii Theologia Professor, idem qui hoc ipso anno 1690. conclusiones Theologicas defendendas proposuit, de quibus mox in secunda parte dicendum erit.*

§. 2. *Pag. 11. fatetur* Physicè quidem possibile esse ut homo aliquandiu labore ignorantia invincibili Dei; id tamen non contingere regulariter loquendo. Probat. Quia enim Deum existere non est homini notum sicut illi nota sunt prima principia; si quis ab aliquo Doctore extrinseco nihil audivit de Deo, quod physicè loquendo sine dubio potest contingere, is aliquo tempore viveret sine notitia Dei. Etenim talis non posset venire in cognitionem Dei aliter quàm per rationes procedentes ex solo lumine naturali & ex cognitione naturali creaturarum. Verùm hujusmodi discursus nec citò nec facilè formatur ab homine qui de Deo nihil unquam audivit, ut persuadeat ipsi existentiam Dei.

Fatetur p. 12. quod Apostolus Rom. 1. *Quia cum cognovissent Deum &c.* videtur supponere possibilitatem ignorantiae Numinis respectu aliquorum infidelium.

Regulariter tamen loquendo (*pergit Diatriba*) omnis homo perveniens ad usum rationis cognoscit Deum esse, sive inter fideles educatur, sive inter Infideles & Barbaros.

P. 13. In aliquo homine ignorantiam Dei invincibilem esse possibilem, saltem ad aliquod tempus, admisimus suprà.

§. 3. p. 18. Dicendum secundo, licet in data hypothesis possit fieri peccatum propriè seu malum morale, non tamen haberet malitiam peccati mortalis, id est, peccati gravis illa gravitate quam Theologi considerant in omni peccato quod mortale vocant. Adeoque peccatum commissum ab homine habente ignorantiam invincibilem Dei (idem est de inculpabili inadvertentia ad offensam divinam) non haberet aliam quàm gravitatem philosophicam, ex oppositione quam philosophi advertunt cum recta ratione. *Hanc conclusionem* is p. 19. *probat tum ex eo quod qui sic peccat non avertit se voluntariè à Deo, tum quod malitiam non continet infinitam* (p. 21.) *nec est injuriosum Deo* (p. 22.) *adeoque non meretur pœnam æternam.* (p. 23.)

§. 2. 6. p. 31. *Hanc sibi proponit objectionem.* Dices secundo: Doctrina nostra videtur esse perniciofa in praxi, & apta generare scandalum apud fideles. Cum enim juxta nos pro eodem habeantur non existentia Dei, invincibilis ignorantia Dei, & inculpabilis inadvertentia offensionis divinæ; sequitur homines in præfenti rerum statu posse committere adulteria, furta &c. quæ de facto non habeant majorem malitiam, quàm haberent in suppositione impossibili quòd Deus non esset. Adeoque quòd fiant innumera peccata quæ solùm sint Philosophicè, non verò Theologicè gravia, nec mortalia propriè loquendo, neque mereantur pœnam æternam. Probatur sequela. Multi enim peccatores ex iis præfertim qui, ut Scriptura ait, iniuitatem bibunt ut aquam, de Deo minimè cogitant cum pessimè agunt.

Ad partem objectionis quæ de scandalo est, seu ad hanc notam & qualificationem Censuræ Pontificiæ,

SCAN-

I. PARS. SCANDALOSAM, sic respondet; quàm reverenter judicent quorum interest.

Respondeo, commune esse veritati & falsitati scandalum generare. Est tamen discrimen, quia veritas doctorum animos non offendit. Demus casum esse possibilem in praxi, quòd homo non omnino advertat ad offensionem divinam, cum vult facere aliquid graviter repugnans rationi. Certè nequit major esse inconvenientia in hoc quàm quòd dicatur casum esse possibilem in praxi, quòd fœmina maritata præbens alteri sui corporis copiam non advertat ad injustitiam quam viro suo facit: aut quòd Religiosus non advertat ad votum castitatis, cum vult exercere rem veneream. Quod ergo ad has & similes instantias dicitur, nempe naturalem inconsiderationem seu oblivionem statûs Matrimonii aut voti excusare à materia gravi adulterii & sacrilegii, quin propterea rationabiliter inferri possit principium illud apud omnes receptissimum: "Circumstantia penitus ignorata non inficit suâ malitiâ actum," excusare innumera peccata adulterii, sacrilegii &c. id ipsum ego dixero in materia proposita.

Quanta & quàm horrenda contineat hoc primum ac precipuum responsum nemo non videt. Sed alterum addit velut ex abundantanti. Sed quo, inquit, securius figamus pedem, insuper addo, non posse contingere in praxi moraliter loquendo, ut homo committat peccatum quod habeat tantum gravitatem Philosophicam. Ratio est, quia nemo facit peccatum nesciens se facere peccatum. Probat, fingens fictione omnium insulssima, nec nisi ad illudendum adducta. Quod quicumque peccat, in mente habet unam

unam ex istis formalitatibus, nempe quòd peccatum I. PARS.
 sit offensa contra Deum, & quòd repugnat rectæ
 rationi. Sed formalitas offensæ contra Deum natu-
 raliter prior est in mente formalitate malitiæ repug-
 nantis rectæ rationi, vel saltem unà cognoscitur cum
 hac formalitate &c.

*Sed quis non miretur hominis vafritiem, qui obje-
 ctionem omnium gravissimam, & cui solvenda pror-
 sus impar est, tam leviter exsufflat, ut illi succum-
 bens videri tamen velit ei satisfacisse per hanc distin-
 ctiunculam: non posse moraliter loquendo contin-
 gere in praxi ut homo committat peccatum quod
 habeat tantum gravitatem Philosophicam; licet Phy-
 sicè possit, ut fatetur §. 2. p. 11. superius excerpta:
 ubi & alteram non minus ineptam regulariter & non
 regulariter suggerit, nequaquam explicans quid illa
 sibi velit.*

*Vult igitur rarissimè contingere ejusmodi peccata
 purè Philosophica. Sed primùm sufficit ipsum fateri dari
 posse ejusmodi peccata, quæ, etsi in se gravissima & enor-
 mia, non sunt tamen mortalia, nec dissolvant amicitiam
 Dei nec mereantur æternam pœnam, ut reus habeat-
 ur hæreseos peccati Philosophici ac violati Pontificii
 Decreti. Deinde ex ipsiusmet concessis p. 11. luce
 meridianâ clarius est sequi innumera dari posse, ac
 reipsà dari ejusmodi peccata Philosophica.*

*Nam 1. fatetur, Deum existere, non esse homi-
 ni notum, sicut illi nota sunt prima principia,*

*2. Fatetur quòd, Si quis ab aliquo Doctore ex-
 trinseco nihil audivit de Deo, quod Physicè loquen-
 do, inquit, sine dubio potest contingere, is aliquo
 tempore viveret sine notitia Dei.*

3. Fatetur quòd talis non posset venire in cogni-

B

tionem

I. PARS. tionem Dei aliter quam per rationes procedentes ex solo lumine naturali, & ex cognitione naturali creaturarum.

4. Fatetur quoddam huiusmodi discursus nec citò nec facile formatur ab homine, qui de Deo nihil unquam audivit, ut persuadeat ipsi existentiam Dei.

Quis porrò nisi pervicax ac mala fidei homo non simul fateri cogatur innumeros esse, saltem apud infideles ac barbaros, qui nihil unquam de Deo audiverunt ab aliquo Doctore extrinseco; innumeros pariter, qui prorsus incapaces sunt veniendi ad cognitionem Dei per rationes procedentes ex lumine naturali & ex cognitione naturali creaturarum; innumeros denique, qui, licet id utrumque possint, ad illam tamen Dei cognitionem non nisi tardè ac serò admodum perveniant: cum huiusmodi discursus nec citò nec facile formetur ab homine, qui de Deo nihil unquam audivit, hoc ipsum ita asserente Diatribista.

Igitur, velit nolit, ex ipsius principiis sequitur, quod urget objectio, fieri innumera peccata quæ solum sint Philosophicè, non verò Theologicè gravia, nec mortalia propriè loquendo, neque ea mereri pœnam æternam; præsertim cum ultrò fateatur juxta seipsum pro eodem haberi non-existentiam Dei, invincibilem ignorantiam Dei, & inculpabilem inadvertentiam offensionis divinæ.

Ex quibus sequitur vana esse Diatribista effugia, quibus se suosque nititur Censuræ Pontificii Decreti subducere. 1. Quod Propositionem Theseos Divionensis Censura affecit Pontifex, quatenus expositum fuerat S^{ti}. S^g. esse pessimiarum consequentiarum principium. Nam falsum est Thesim in seipsa & absolutè non esse damnatam; falsum, Censuram Pontificis

tificis falsa expositioni fuisse nixam; falsum denique, I. PARS.
dogma Philosophicum, ut à Diatribista, sociisque
exponitur, non iisdem subjacere consequentiis atque pro-
scripta Thesis, uti mox probatum est.

2. Thesis idè damnatam esse, quia generatim
loquitur de ignorantia & inadvertentia. 3. Quia di-
cit peccatum naturæ rationali repugnans non esse
offensam Dei. *Gratis utrumque comminiscitur: deneu-
tro enim ne què quidem in Decreto. Insuper quàm nil
quicquam ad rem faciat illa ignorantia invincibilis &
inadvertentia inculpabilis distinctio, abundè à Denun-
tatore probatum, Sanctæque Sedi expositum etiam an-
te conceptam Theseos Censuram. Denique si propter
negatam offensam Dei in peccatis natura rationali re-
pugnantibus damnata Thesis, in eodem reatu jacet
Diatribista. Uterque enim materialem Dei offensam
in ejusmodi peccatis ultrò admittit: at uterque for-
malem & uti talem cognitam prorsùs removet à tali-
bus peccatis; ac proinde utrumque pariter Decreti Pon-
tificii Censura afficit: quod Decretum quàm irreve-
renter ac contumaciter Diatribista excipiat, ex dictis
nemo facilè non intellexerit.*